

Vállalkozók könyvtári információellátásának lehetőségei: hazai elektronikus források

Az elmúlt tizenöt évben a vállalkozások számával egyidejűleg megnőtt az elérhető információforrások száma is, ami sokszor nemcsak előnyt, de hátrányt is jelent a könyvtári tájékoztató munkában. A leghatékonyabb eszközöket ma már az elektronikus formátum kínálja, hiszen ez elégíti ki gyorsan, pontosan a személyre (vállalkozásra) szabott igényeket. A tanulmány áttekinti a vállalkozások működési környezetét befolyásoló legáltalánosabb tényezőket, szól könyvtárral való kapcsolatukról. A dolgozat második része bemutatja az információforrásként használható e-dokumentumok tartalmi tipizálását, majd a különböző tartalmú elektronikus eszközökre két-három jellemző példát hoz.

Bevezetés

Magyarországon 2005 szeptemberében mintegy 1 millió 294 ezer egyéni és társas vállalkozást regisztrált a Központi Statisztikai Hivatal¹. Ebből 493 ezer volt a társas, 711 ezer pedig az egyéni vállalkozás. Ha a létszám-kategóriák szerinti felosztás mutatóit megvizsgáljuk, láthatjuk, hogy a cégek mintegy 99%-a mikro- és kisvállalkozás. Az előbbi vállalkozási formát szokás „önfoglalkoztatónak” is hívni, mivel alkalmazottjuk többnyire nincs. A családi szervezeten alapuló mezőgazdasági vállalkozások mellett az ipar, a kereskedelem, a szolgáltatás és a szabad foglalkozások terén is általános a jelenlétük. További jellemzőjük, hogy nincs elkülönült vállalkozói infrastruktúrájuk, jogi és adminisztrációs gyakorlatuk pedig hiányos. Tevékenységükhöz tanácsadást, szakmai útmutatást igényelnek.

A *kisvállalkozások* jelentős hányada jól behatárolható termelői és szolgáltatói feladatokat végez, és fontos szerepe van a szakmai utánpótlás nevelésében, gyakorlóhelyet teremtve a szakiskolák tanulói számára. Leggyakoribb problémájuk a tőke- és információforrás-hiány.

A vállalkozások alapítása és sikeres gazdasági szereplése rendkívül információigényes. Míg a középvállalkozásoknak, illetve a nagyvállalatoknak saját információs bázisuk van – amely garantálja az üzleti életben való naprakésztséget, tájékozottságot –, addig a mikro- és kisvállalkozások információigényét több tényező is befolyásolhatja:

- a cégek tevékenységüktől függően illetve gazdasági ágazatonként is más és más típusú információt igényelnek;

- életciklusának melyik szakaszában van a vállalkozás;
- a releváns információk megtalálása pénz- és időigényes feladat, hiszen az információs piac igen heterogén, „sokszereplős”. Míg 10–12 évvel ezelőtt kifejezetten kevés kiadvány jelent meg (az is elsősorban céginformációval kapcsolatos nyomtatott dokumentum volt), addig az elmúlt néhány évben az üzleti információval foglalkozó források száma ugrásszerűen megnőtt, tartalmilag specializálódott.

Figyelembe véve, hogy a mikro- és kisvállalkozások lehetőségei erősen eltérnek attól függően, hogy az ország mely régiójában működnek, illetve van-e hátrányuk korukból adódóan, szociális, nemzetiségi vagy más okokból, fontosak a *helyi és regionális intézményrendszer* által kínált programok, pályázatok, támogatások és továbbképzések.

Programok a vállalkozások fejlesztéséért, informatikai fejlődésük előmozdításáért

Magyarország 2004 májusában az Európai Unió tagja lett. A csatlakozás előkészítése kapcsán különböző vállalkozásfejlesztési programok (pl. Széchenyi Terv, majd Széchenyi Vállalkozásfejlesztési Program) segítették az egyéni és társas vállalkozásokat, szorgalmazva az üzleti információs rendszerek fejlesztését is.

Jelenleg több olyan vállalkozásfejlesztési program és pályázat fut (pl. Nemzeti Fejlesztési Terv és Operatív Programok, „Sikeres Magyarországért”

programok, Mikrohitel Plusz Program, komplex webes megjelenés mikro-, kis- és középvállalkozások számára, a mikro- és kisvállalkozások interneten való megjelenésének támogatása), amelyeket különböző szakminisztériumok koordinálnak, de jelentős segítséget kapnak a vállalkozók szakmai és érdekképviselői szervezetektől is. Ilyen például a Magyar Vállalkozásfejlesztési Alapítvány, a Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetsége, a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara.²

A legtöbb projektben – amelyek a gazdasági vezetés rövid és hosszú távú stratégiáihoz kapcsolódnak – *kiemelten szerepel az információhoz jutás megkönnyítése és a megfelelő információkkal való ellátottság* a kis- és középvállalkozások (KKV-k) számára. Az információs-kommunikációs technológiák elterjedése és használata révén ugyanis lehetővé válik az információk egyszerűbb és olcsóbb elérése, kezelése és tárolása, ami alapvetően módosítja a gazdasági tevékenységek korábbi rendszerét, és nagyban meghatározza a gazdasági szereplők versenyképességét.³

Magyarországon elsősorban az Informatikai és Hírközlési Minisztérium fogja össze a különböző informatikai fejlesztési programokat. Ezek főként a következő célokra összpontosítanak:

- közérdekű információk kötelező nyilvánosságra hozatala és elérhetősége az interneten;
- az online tartalomfejlesztés, tartalomszolgáltatás, a minőségi, vonzó tartalmak támogatása;
- a szolgáltatások elektronizálása (szolgáltató állam);
- esélyegyenlőség az információhoz való hozzáférésben.⁴

Vajon mennyire vannak tudatában a cégek annak, hogy az e-gazdaság egyre inkább befolyásolja életüket, és a megfelelő információ birtoklása versenyképességük záloga? A GKI Gazdaságkutató Rt. rendszeresen vizsgálja a vállalati internethasználati szokásokat, a hazai elektronikus gazdaság fejlődését. 2005 nyarán végzett felmérésük alapján elmondható, hogy a legalább öt főt foglalkoztató cégek 90%-a használ számítógépet.⁵ (Az ennél nagyobb vállalatoknál ez a szám gyakorlatilag 100%.)

Internetcsatlakozással a számítógépet használó cégek átlagosan 83%-a rendelkezett. Legkevesebb – 66% – a mikrovállalkozások körében volt, míg a közép- és nagyvállalati szegmensben teljesen mondható a telítettség.

Az adatokból látható, hogy a kisebb cégek jelentősen lemaradtak az internethasználat terén. Szervezetekben, átgondoltabban kellene kezelni az új kommunikációs technológiák népszerűsítését, hogy az üzleti élet résztvevői ne csak adminisztrációra használják számítógépüket, de éljenek az internet kínálta lehetőségekkel is.

A könyvtárak szerepe a vállalkozások információigényének kielégítésében

A mikro- és kisvállalkozások információigényének kielégítése jelenleg *három pilléren* nyugszik: az állam által működtetett intézményeken, a szakmai szervezeteken, alapítványokon, képviseleteken, valamint *egyéb*, profitorientált, illetve nonprofit szervezeteken.⁶

Magyarországon a kisvállalkozások elterjedésével egyidejűleg, még az 1990-es évek elején a könyvtáraknak is szembesülniük kellett azzal a ténnyel, hogy megjelent egy új olvasói-használói réteg, amely azonnal igényli az információt, ráadásul a pontos, megbízható, naprakész és megfizethető üzleti-vállalkozói információt. A témához kapcsolódóan azóta is számos tanulmány jelent meg a hazai szaksajtóban.

Az egyik legnagyobb hatású kezdeményezés a Vállalkozói Információs Projekt (VIP) volt, amelynek köszönhetően – felismerve a probléma aktualitását – számos közművelődési és szakkönyvtár kiemelten kezdett el foglalkozni a vállalkozók információellátásával.⁷ A mindössze 2-3 évig tartó programnak fontos eredménye még, hogy a legtöbb képzőhely tantervében megjelentek az ilyen irányú kurzusok, felkészítve a leendő könyvtárosokat e speciális szolgáltatásra.⁸

Bár a könyvtárostársadalmat megmozgató, szakmai szervezetektől kiinduló országos vagy regionális kezdeményezés a VIP óta nem történt, a legtöbb könyvtár anyagi és humán erőforrásaihoz mérten igyekszik segítséget adni a cégeknek a releváns információ beszerzéséhez.

A vállalkozói/üzleti információk és forrásaik

A vállalkozói/üzleti információ fogalmának definiálására olyan neves szakemberek vállalkoztak még a kilencvenes évek elején, mint *Huszár Ernőné, Roboz Péter, Michael Lowe* és még sorolhatnánk. Összefoglalva – emlékeztetőül – a következőket állapíthatjuk meg:

- Tágabb értelmezésben az üzleti információ a vállalkozási környezetre vonatkozó olyan információ, amely befolyásolja a vállalati döntéshozatalt.⁹ Idesoroljuk a piaci, pénzügyi, technikai, technológiai, cég- és jogi információkat, de híreket, tőzsdei árindeket, gazdasági-politikai elemzéseket és még számos egyéb különleges információfajtát is említhetnénk.
- Az üzleti információ jellegzetessége, hogy a felhasználó többnyire nem bibliográfiai adatokat, szakirodalmi forrásadatokat igényel, hanem faktografikus (tényeken alapuló) ismereteket, tanácsadást, esetleg elemzést. Ebből következik, hogy az esetek nagy többségében igényei egyediek.¹⁰
- Lényeges, hogy ezek az információk *frissek, megbízhatóak és megfizethetőek* legyenek a mikro- és kisvállalkozó számára is.

Az üzleti információk nagy része nyomtatott vagy elektronikus formátumú információhordozón jelenik meg. Fontos forrásnak kell tekinteni azonban a szóbeli közlést is, hiszen a szakmai konferenciákon, informális összejöveteleken elhangzottak szintén lényegesek lehetnek.

A vállalkozói *információs források típusait* tekintve nagy a szóródás aszerint, hogy

- milyen típusú az információ keletkezését tekintve (primer – pl. belső jelentés, éves beszámoló; szekunder – pl. statisztikák, váminformációk; esetleg tercier – információforrás-gyűjtemények);
- tartalmilag mit képviselnek (jogi, piaci, pénzügyi stb.);
- milyen a megjelenés módja (önálló vagy rejtett);
- használatuk korlátozott-e (publikus vagy nem publikus);
- milyen csatornákon jutnak el a felhasználókhoz (informális vagy formális).

Az elmúlt bő egy évtizedben a vállalkozói, üzleti információkkal kapcsolatos elektronikus források száma jócskán megnőtt. Mivel a legtöbb könyvtárnak nem áll módjában előfizetni sem a hagyományos, sem az elektronikus alapú információs eszközökre – de internetcsatlakozással rendelkezik –, kiemelt jelentőségű lehet olyan naprakész gazdasági-üzleti *forráslista* összeállítása, amelynek alapján a könyvtáros szakszerű tanácsadásával a kisvállalkozó biztonsággal dönthet arról, hogy érdemes-e bővebben tanulmányoznia, esetleg előfizetnie az adott információs forrást. Ennek a módszernek az a legnagyobb előnye, hogy az üzletember később otthon, vagy munkája során újra és újra előveheti, kiegészítheti az információs szakember-től kapott anyagot.

Elektronikus információforrások (e-dokumentumok, adatbázisok, adattárak) vállalkozók számára

Az elektronikus források alkalmazása a könyvtári tájékoztatásban nagy népszerűségnek örvend. Az elektronikus dokumentumok sokfélék lehetnek, de abban megegyeznek, hogy használatuk elképzelhetetlen számítógép nélkül. Az üzleti információs források esetében a következő típusok jöhetnek számításba:

- CD-ROM és DVD (pl. Magyar gazdasági jogszabályok gyűjteménye);
- Internet honlapok és portálok (pl. <http://www.ksh.hu> – Központi Statisztikai Hivatal);
- elektronikus folyóiratok (pl. *Önadózó Online* – <http://www.onadozo.hu>);
- elektronikus adatbázisok online hozzáféréssel, DVD vagy CD-ROM formátumban (pl. CompLex adatbáziscsalád – KJK-Kerszöv),
- e-könyvek (<http://www.extra.hu/verebics/index7.htm> – Verebics János jogszabálygyűjteménye)
- e-kéziratok (pl. felsőoktatási intézmények üzleti tartalmú tantárgyleírásai, előadásanyagai).

Elektronikus információforrások vállalkozók számára (tartalmi csoportosítás)

Szerencsésebb úgy csoportosítani az e-anyagokat, ha olyan felosztást adunk, amely a vállalkozók igényeit figyelembe véve *tartalmi* szempontokra fókuszál. A következő áttekintésben szereplő kategóriák jól tükrözik a vállalkozók könyvtári tájékoztatásában használható információforrás-típusokat.¹¹

Természetes, hogy az egyes kategóriák nem minden esetben képviselnek „tisztá” típust, azaz a bennük lévő információtartalom keveredhet. Legjobb példa erre a jogi információ, hiszen bármely tényadatra vonatkozó forráshoz, így pl. vám-, cég-, és adóinformációkhoz kapcsolódhat. A források nagy része csak regisztráció, illetve előfizetés esetén használható.

Árak tekintetében rendkívül nagy a szóródás aszerint, hogy milyen formában és mennyire frissen igényli a felhasználó az információt. Pl. az egyik neves kiadó, az Opten Kft. több lehetőséget is kínál felhasználói számára. A negyedévenként frissített *Törvénytár Alap* CD-ROM 7400 Ft + áfa/3 hónap, de egyszeri 7800 Ft megfizetését is kéri. A *Törvénytár Plusz* CD-ROM korlátlan felhasználói kedvezményes ára havi aktualizálással 20800 Ft + áfa/1 hónap. Ugyanez online hozzáféréssel, heti többszöri frissítéssel 4300 Ft/hó + 7800Ft egyszeri díj.

A könyvtári tájékoztatásban használható információforrás-típusok áttekintése

TÉNYADATOKRA VONATKOZÓ FORRÁSOK

Céginformációs források

Alap-céginformációs források

Alapadatokat tartalmazó céginformációs források

Cégkatalógusok

Jogi céginformációs források

Minősített céginformációs források

Marketing céginformációs források

Egyéb források

Webportálok vonatkozó rovatai

Gazdasági folyóiratok összeállításai

Piaci és kereskedelmi információk

Keres-kínál típusú források

Tőzsdei információk

Piackutatással kapcsolatos források

Hirdetések, reklámok

Váminformációk

Pénzügyi, számviteli információk

Adózással kapcsolatos források

Bankokkal, hitelekkel kapcsolatos források

Szabvány és szabadalom

Szabvány

Szabadalom és védjegy

Hírek

Hírközpontok

Teletext rovatok

Folyóiratok hírszekciói

Webportálok

Statisztikák

JOGI INFORMÁCIÓFORRÁSOK

Hatályos jogszabályok

Társasági és cégjog

Állami szervek és intézmények

Bíróságok, közjegyzők, egyéb hatóságok

Jogi híroldalak

Jogtörténet

TANULMÁNYOK, ELEMZÉSEK

Állami szervezetek

Kutatóintézetek

Folyóiratcikkek

INFORMÁCIÓFORRÁS-GYŰJTEMÉNYEK

Internetcím-gyűjtemények, keresők

Elektronikus könyvtárak, lelőhelyjegyzékek

Egyéb források

Információforrás-előállítók és megbízhatóságuk

Mint már említettük, az üzleti információk esetében alapkövetelmény az aktualitás és a megbízható-

ság. Ugyanakkor – elsősorban az interneten honlapok, -folyóiratok használata során – kétség merülhet fel e tényezőkkel kapcsolatban. Mi a garancia pl. arra, hogy a könyvtáros által megjelölt, tőzsdével és befektetéssel kapcsolatos portálon szereplő adatok valóságok? Frissnek tekintse-e az egyéni vállalkozó azokat a cégszempontokat, amelyeket az információs szakembertől kapott leendő beszállítójával kapcsolatban?

Az elektronikus úton megjelenő információk megbízhatóságának (reliability), hitelességének (authenticity), érvényességének (validity) és hihetőségének (credibility) vizsgálata gyakori téma mind a nemzetközi, mind a hazai szakajtóban.¹² E közlemények elsősorban arra fókuszálnak, hogy hogyan lehet megkülönböztetni az értékes, valódi, szakértelmen alapuló – objektív – információkat a felszínes, „nem megalapozott”, amatőrök által előállított – sokszor szubjektív – tartalmaktól.

D. Scott Brandt professzor szerint a hagyományos, papíralapú dokumentumok könyvtárban való megjelenésükig több szűrőn is átmennek.¹³ Az első az írás, alkotás, adatgyűjtés folyamata (sokszor valamilyen hivatalos szerv, intézmény felkérésére, illetve támogatásával), majd ezt követi a lektorálás és a megjelentetés. Az utolsó fázisban könyvtárosok, szakértők dolgozzák fel, alakítják, „csomagolják” tovább a kapott információkat. Ezzel szemben az elektronikus dokumentumoknál nem követhetők nyomon ilyen tisztán az információ születésének és közzétételének körülményei. Brandt rámutat, hogy a legjobb stratégia az lehet, ha folyamatosan *ellenőrizzük* a keresés során kapott tartalmakat. Pl.:

- ki(k) a szerző(k), milyen kapcsolatai(k) vannak, milyen intézményt, szervezetet képvisel(nek);
- a szerzőnek milyen korábbi munkái jelentek meg;
- milyen tudománykört ölel fel a forrás, illetve ennek terjedelme, színvonala megfelelő-e;
- a témakörben megjelent dokumentumokhoz képest nyújt-e újat stb.

A hazai üzleti tartalmak használatánál fontos szempont lehet annak vizsgálata, hogy az információ létrehozásában milyen tényezők játszottak szerepet. Ezen több dolgot is érthetünk:

- „ki” az előállító, kiadó, üzemeltető (1. táblázat);
- az általuk forgalmazott adatoknak mi a forrása, hogyan jutottak hozzá;
- milyen gyakorisággal történik az aktualizálás.

1. táblázat

Az előállítók (kiadók, üzemeltetők) esetében a következő felosztást tehetjük

Előállító, kiadó, üzemeltető	Megbízhatóság	Példák
Államhatalmi, államigazgatási szervek, szervezetek	Megbízható	Gazdasági és Közlekedési Minisztérium, Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság
Államhatalmi, államigazgatási szervek, szervezetek hivatalos képviselői	Megbízható	KJK-Kerszöv, Magyar Hivatalos Közlönykiadó
Intézmények, hivatalok, szervezetek	Többnyire megbízható	Magyar Szabadalmi Hivatal, Vállalkozásfejlesztési Kht.
E-média 1. Nyomtatott napi-, heti-, havilapok online formátumai	Többnyire megbízható	HVG Online, Népszabadság Online
E-média 2. Webportálok	Többnyire megbízható	FigyelőNet, Index.hu, Origo
Hazai cégek	Többnyire megbízható (ellenőrzés szükséges)	Országos Cégekatalógus – Csob-oktatás Bt.
Nemzetközi cégek magyar képviseletei	Megbízható	Hoppenstedt Bonnier Hungary Kft., Coface Intercredit

Köztudott, hogy az államigazgatási és hatalmi szervezetek, hivatalos adatszolgáltatóik, valamint a nagy múltú, neves nemzetközi cégek forrásanyagai a leghitelesebbek. Előbbiek frissessége problémát jelenthet, ha késik az adatok nyilvánosságra hozatala.

A különböző intézmények, hivatalok, szervezetek által kiadott szakmai anyagok rendkívül értékesek, a vállalkozók számára jól hasznosíthatók, ha aktuálisak. A legnaprakészebb információkat – elsősorban a híreket – az e-média képviselői szolgáltatják, de a hitelességgel, megbízhatósággal néha gond lehet.

Számos hazai cég is megjelent már az információs piacon, de kezdeményezéseik gyakran csak egy szűk körben ismertek. Az anyaggyűjtés számos esetben nem elég megfelelő alapos, és az adatok frissítése sem megfelelő. Természetesen hasznos, szakmailag megalapozott tartalmakat is közölhetnek ezek az előállítók. Ha bizonytalanok vagyunk, mindenképpen végezzünk ellenőrzést!

Nagy segítséget jelenthet az információforrás kiválasztásánál, alkalmazásánál, ha a weboldal részletesen közli az adatgyűjtés mikéntjét, a frissítés gyakoriságát, felsorolja referenciáit, kapcsolatait. Adatbázisok esetében szinte elengedhetetlen követelmény demóanyag közzétele, vagy ingyenes limitált használat.

Vállalkozói információforrások (típusok – példák)

Az egyes típusok szemléltetésére – a teljesség igénye nélkül – nézzünk néhány *konkrét forrást*! A forrás neve után közöljük internetes elérhetőségét (URL), majd a kiadót, üzemeltetőt, illetve előállítót (2. táblázat).

A mellékelt példaanyag remélhetőleg megkönnyíti a tájékoztató szakemberek munkáját, és helyi összeállítások megjelentetésére ösztönöz.

Következtetések

Magyarországon a könyvtárak – főként a közkönyvtárak – sokkal nagyobb szerepet vállalhatnak a cégek információigényének kielégítésében, elsősorban az adott település szintjén. Erre több megoldás is kínálkozik:

- Mind a helyi vállalkozói tanácsadó irodákban, információs szakemberek részvételével, mind a könyvtárakban, vállalkozói tanácsadással foglalkozó szakemberek bevonásával ésszerű lenne olyan *tanfolyamok indítása*, amelyeknek célja az információtechnológia alkalmazásának elsajátítása mellett a vállalkozói információs eszközök és lehetőségek bemutatása.¹⁴
- Az IFLA és az UNESCO közös, közkönyvtárakra vonatkozó dokumentuma szorgalmazza, hogy a szolgálat váljék *tartalmak előállítójává*. A tartalomalkotás magában foglalja információs kiadványok közzétételét, továbbá *hálóztartalmak kifejlesztését* a könyvtárra vonatkozó információkból és a könyvtár nyomtatott dokumentumairól. A hasznos honlapokhoz és webhelyekhez vezető ugrópontok összeállításával a könyvtár bevonhatja felhasználói körébe a vállalkozókat.¹⁵
- További lehetőség, ha egy régió könyvtárai összefogással olyan *webalapú könyvtári vállalkozói információs rendszert* hoznának létre, amely meglévő erőforrásait mozgósítaná, az információ-visszakeresés hatékonyságát növelné, ezáltal az üzleti információs igényeket intenzívebben kielégítené.

2. táblázat

Az információforrások neve, típusai, hozzáférhetősége, közreadója

A forrás neve	URL	Kiadó, előállító, működtető
TÉNYADATOK		
Céginformációs források		
Alap-céginformációs források		
<i>Alapadatokat tartalmazó céginformációs források</i>		
Arany Oldalak Magyarország 2004 CD-ROM	http://www.aranyoldalak.hu	Magyar Telefonkönyvkiadó Társaság
Business CD-ROM csomag	http://www.mtt.hu	Magyar Telefonkönyvkiadó Társaság
<i>Cégkatalógusok</i>		
Budapesti Cégkatalógus	http://www.cegkat.hu	Csob-Oktatás Bt.
Europages	http://www.europages.com	Eurédit S.A.
Jogi céginformáció		
Cégtár CD- és Online	http://www.opten.hu/	Opten Kft.
Cégjegyzék	http://www.cejegyzek.com	Voxinfo Kft.
IM Országos Cégnylvántartó és Céginformációs Rendszer	http://www.microsec.hu	IM Országos Cégnylvántartó és Céginformációs Szolgálat – Microsec
Minősített céginformációs források		
ICON and DCON – Intercredit Online Adatbázis	http://www.intercredit.hu	Coface Intercredit
Cégelemzés online	http://www.opten.hu/	Opten Kft.
Marketing céginformációs források		
Marketing CD-ROM	http://budapest.adatbazis.com	Hoppenstedt Bonnier és Társa Információs Kft.
Adatbank 2004	http://www.intercredit.hu	Coface Intercredit
Egyéb források		
<i>Webportálok vonatkozó rovatai</i>		
Origo – Vállalkozás rovat	http://www.origo.hu	Axelero Informatikai Kft.
Webbusiness	http://www.webbusiness.hu/hun/	Webbusiness International
Weblink – webcímgyűjtemény	http://www.weblink.hu/linkgyujtemeny.php	Weblink
<i>Gazdasági folyóiratok összeállításai</i>		
FigyelőNet – Figyelő TOP200	http://www.fn.hu/modules/top200	SANOMA Budapest Lapkiadó Rt.
Piaci és kereskedelmi információk		
Keres – kínál típusú források		
Magyar Befektetési és Kereskedelemfejlesztési Kht.	http://www.itdh.hu	Magyar Befektetési és Kereskedelemfejlesztési Kht.
A magyar kereskedelmi és iparkamarák üzleti adatbázisa	http://www.uzletahalon.hu	Magyar Kereskedelmi és Iparkamara
Marketline – Elektronikus piactér	http://www.marketline.hu	Marketline –T-Online Magyarország Rt.
Tőzsdei információk		
Budapesti Árutőzsde	http://www.bce-bat.com	Budapesti Árutőzsde

Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	http://www.bet.hu	Budapesti Értéktőzsde - BÉT
Eco.hu : a BÉT hivatalos szolgáltatója	http://www.eco.hu	econet.hu Informatika Rt.
Piackutatással kapcsolatos források		
TÁRKI – Társadalom- és Piackutató Intézet	http://www.tarki.hu	TÁRKI
ACNielsen	http://www.acnielsen.hu	ACNielsen Piackutató Kft.
Hirdetések, reklámok		
aproNet	http://www.apronet.hu	Net Solution Kft.
Hírdetőlap.hu	http://www.hirdetolap.hu	1001 Produkció Informatika
Váminformációk		
Vám- és Pénzügyőrség	http://vam.gov.hu	Vám- és Pénzügyőrség
Magyar Vámügyi Szövetség	http://www.vamszovetseg.hu	Magyar Vámügyi Szövetség
Pénzügyi, számviteli információk		
Adózással kapcsolatos információforrások		
Adó Online	http://www.ado.hu	KJK-Kerszöv
Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal	http://www.apeh.hu	Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal
Önadózó – Adózási és számviteli folyóirat online	http://www.onadozo.hu	Budvig Kft.
Bankokkal, hitelekkel kapcsolatos források		
Magyar Nemzeti Bank	http://www.mnb.hu	Magyar Nemzeti Bank
Magyar Fejlesztési Bank	http://www.mfb.hu	Magyar Fejlesztési Bank Rt.
Forrásportal	http://www.forrasportal.hu	Infinity Kft.
Szabvány és szabadalom		
Szabvány		
Magyar Szabványügyi Testület	http://www.mszt.hu	Magyar Szabványügyi Testület
Szabványügyi Közlöny	http://www.mszt.hu/text/kozlony.htm	Magyar Szabadalmi Hivatal
Szabadalom és védjegy		
Magyar Szabadalmi Hivatal adatbázisai	http://www.hpo.hu	Magyar Szabadalmi Hivatal
Szabadalmi információk online	http://www.szabadalmi.hu/jog.htm	Pintz és Társai Szabadalmi és Védjegy Iroda
Hírek		
„Hírközpontok”		
Magyar Távirati Iroda	http://www.mti.hu	Magyar Távirati Iroda Rt.
OBSERVER Budapest	http://www.observer.hu	OBSERVER Budapest Médiafigyelő Kft.
Teletext rovatok		
TeletextOnline	http://teletext.freeweb.hu/	Jakab Tamás honlapja
Duna TV	http://www.dunatv.hu/dunatext.html	Duna TV
Folyóiratok hírszekciói		
FigyelőNet	http://www.fn.hu	Sanoma Budapest Kiadói Rt.
Heti Világgazdaság Online	http://hvg.hu	HVG Online Rt.

Webportálok		
Hírkereső	http://www.portfolio.hu	NET Média Rt.
Index.hu	http://index.hu/gazdasag	Index.hu Rt.
Origo	http://www.origo.hu	Axelero Rt.
Statisztikák		
Központi Statisztikai Hivatal (KSH)	http://portal.ksh.hu	Központi Statisztikai Hivatal
ECOSTAT Gazdaságelemző és Informatikai Intézet	http://www.ecostat.hu	ECOSTAT Gazdaságelemző és Informatikai Intézet
"A világ számokban"	http://figures.org/hun/hun/index.html	Heureka Research Kft.
JOGI INFORMÁCIÓFORRÁSOK		
Hatályos jogszabályok		
Törvénytár CD és online	http://www.opten.hu	Opten Informatikai Kft.
Hivatalos CD Jogtár	http://www.mhk.hu/cdonline	Magyar Hivatalos Közlönykiadó
CompLex DVD Jogtár+	http://www.complex.hu	KJK-Kerszöv
Iuris.hu – Jogi szakportál (Jogszabályok)	http://www.iuris.hu	Data Dream Bt.
Társasági és cégjog		
Cégjogi információtár	http://www.drnemes.hu/jogszabalyok/index.html	Dr. Nemes András Ügyvédi Iroda
Jogi információk (A cégeljárás, A betéti társaság stb.)	http://www.hidasi.hu/start.htm	Dr. Hidasi és Társai Ügyvédi Iroda
Állami szervek és intézmények		
Földhivatal – Takarnet (Földhivatali Információs Rendszer)	http://www.takarnet.hu	Földművelési és Vidékfejlesztési Minisztérium – Földügyi és Térinformatikai Főosztály
Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság	http://www.onyf.hu	Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság
Országgyűlés – Parlamenti Információs Rendszer	http://www.mkogy.hu	
Bíróságok, közjegyzők, egyéb hatóságok		
A Magyar Köztársaság Bíróságai (Cégbíróságok)	http://www.birosag.hu	Országos Igazságszolgáltatási Tanács Hivatala
Közjegyzői adatbázis	http://www.kozjegyzo.hu	Magyar Országos Közjegyzői Kamara
Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal – Jogszabályok	https://www.nkth.gov.hu	Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal
Jogi híroldalak		
Jogi Fórum	http://www.jogiforum.hu	Jogászoknak Kft.
Index.hu – Jog	http://index.hu/tech/jog	Index.hu Rt.
Jogtörténet		
Ezer Év Törvényei	http://www.1000ev.hu	KJK-Kerszöv
TANULMÁNYOK, ELEMZÉSEK		
Állami szervezetek		
Gazdasági és Közlekedési Minisztérium	http://www.gkm.hu/dokk/main/menu/szakpubl/elemzesek	Gazdasági és Közlekedési Minisztérium
Pénzügyminisztérium	http://www.penzugyminiszterium.hu	Pénzügyminisztérium

Kutatóintézetek		
MTA Közgazdaságtudományi Intézet	http://www.ktk-ie.hu	MTA Közgazdaságtudományi Intézet
GKI Gazdaságkutató Rt.	http://www.gki.hu	GKI Gazdaságkutató Rt.
Magyar Kereskedelmi és Iparkamara - Gazdaság- és Vállalkozáselemzési Intézet	http://www.gvi.hu	Magyar kereskedelmi és Iparkamara - Gazdaság- és Vállalkozáselemzési Intézet
Folyóiratcikkek		
FigyelőNet Adatbánya	http://www.fn.hu	Sanoma Budapest Kiadói Rt.
Portfólió – Online Pénzügyi lap	http://www.portfolio.hu	NET Média Rt.
INFORMÁCIÓFORRÁS-GYŰJTEMÉNYEK		
Internetcím-gyűjtemények, keresők		
Startlap.hu	http://www.startlap.com/	Sanoma Budapest Kiadói Rt.
Gazdaság.com	http://www.gazdasag.com	Nincs adat
HuDir	http://www.hudir.hu	Hungary.Network Rt.
Keresőprogramok portálja	http://www.kkmk.hu/keres	Kisfaludy Károly Megyei Könyvtár
Elektronikus könyvtárak, lelőhelyjegyzékek		
LibInfo – Magyar Könyvtárak Internetes Tájékoztató Szolgáltatása	http://libinfo.oszk.hu	Országos Széchényi Könyvtár
MEK – Magyar Elektronikus Könyvtár	http://mek.oszk.hu	Országos Széchényi Könyvtár
Budapesti Corvinus Egyetem Központi Könyvtára – Elektronikus Információforrások	http://www.lib.uni-corvinus.hu/elektronikus.html	Budapesti Corvinus Egyetem Központi Könyvtára
Egyéb források		
Kkvportál.hu	http://www.kkvportal.hu	Magyar Vállalkozásfejlesztési Kht.
Pályázati Információs Portál	http://gvop.hu/tenerum.php	
Magyarország.hu – Elektronikus Ügyintézés	http://www.magyarorszag.hu	Miniszterelnöki Hivatal Elektronikus-kormányzat-központ (EKK) – Kopint-Datorg Rt.
Országos Pályázati Információs Központ	http://www.opik.hu	ICT Európa Tanácsadó és Szolgáltató Kft.
Lendület.hu	http://www.lendulet.hu	Gazdasági és Közlekedési Minisztérium – ponte.hu Kft.

Hivatkozások, jegyzetek

- ¹ Központi Statisztikai Hivatal: A működő gazdasági szervezetek száma (gyorsjelentés). <http://portal.ksh.hu/pls/ksh/docs/hun/xftp/gyor/gaz/gaz20509.pdf>
- ² A vállalkozásfejlesztéssel kapcsolatos szakmai és érdekképviselések listája elérhető a <http://www.gkm.hu> honlapon
- ³ CSORBA Éva.: Tudásalapú társadalom és elektronikus gazdaság = Gyakorlati tudnivalók az Európai Unióról : kézikönyv kis- és középvállalkozóknak. Budapest, GKM, 2003. p. 360.
- ⁴ Az informatikai fejlesztésekkel kapcsolatos programokról az Informatikai és Hírközlési Minisztérium honlapján bővebben tájékozódhatunk <http://www.ihm.gov.hu>
- ⁵ A GKI Gazdaságkutató Rt. és a T-Mobile Magyarország Rt. – a Sun Microsystems Magyarország Kft.-vel együttműködve – negyedévente felméri a vállalati internethasználati szokásokat, a hazai elektronikus gazdaság fejlődését. <http://www.gki.hu>
- ⁶ TANYINÉ KOCSIS Anikó: Elektronikus információforrások alkalmazásának lehetőségei a mikro- és kisvállalkozások könyvtári tájékoztatásában. = Természettudományi Közlemények 4. köt. Nyíregyháza, Nyíregyházi Főiskola TTFK, 2004. p. 288.
- ⁷ A témával kapcsolatban bővebb tájékoztatást kaphatunk a Vállalkozói Információs Projekt (VIP) tovább-

képzési programja keretében a szombathelyi Berzsenyi Dániel Tanárképző Főiskola könyvtár-informatikai tanszéke és a Művelődési és Köznevelési Minisztérium közös tanfolyamának záródolgozatai alapján.

- ⁸ KISZL Péter e témakörben igen alapos, a nemzetközi és hazai képzést egyaránt áttekintő tanulmányt írt, amely a TMT 2004. novemberi számában jelent meg.
- ⁹ LOWE, Michael: A vállalkozási információk kora. = Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 40. köt. 7. sz. 1993. p. 279–282.
- ¹⁰ HUSZÁR Ernőné: Üzlet-e az üzleti információ? = Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 41. köt. 1. sz. 1994. p. 3.
- ¹¹ A céginformációs típusok felosztásánál a következő tanulmányokat vettük alapul: KISZL Péter: Magyarországi céginformációs rendszerek tipizálása. = Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 49. köt. 6/7. sz. 2002. p. 231–247. ; NAGY Zsuzsanna: Üzleti információ Magyarországon: Kihívások és lehetőségek. = A könyvtáros és információs szakemberképzés megújítása. A LISTEN TEMPUS JEP (1994-97) zárókonferenciájának előadásai. Szerk. Murányi Péter. Szombathely, Berzsenyi Dániel Tanárképző Főiskola. 1997. p. 152–160. ; SZABÓ Iván–NOVÁK Teréz: Magyarországi cég- és címadatbázisok. = Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 47. köt. 8. sz. 2000. p. 327–339.
- ¹² MESKÓ Eszter: Aranyrög vagy csillogó szemét? Az internetes források kritikai értékelése c. cikke a téma egyfajta összefoglalása nemzetközi szakirodalom alapján. = Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 51. köt. 2. sz. p. 72–77. Jelentős külföldi publikációk jelentek meg David M. Levy, Clifford Lynch, Jeff Rothenberg, Abby Smith, D. Scott Brandt és Carol Tenopir tollából. További hasznos kiadvány az Authenticity in a Digital Environment c. kötet a Council on Library and Information Resources gondozásában.
<http://www.clir.org/pubs/reports/pub92/pub92.pdf>
- ¹³ BRANDT, D. Scott: Evaluating Information on the Internet, Indiana Library Federation – Area IV Fall meeting. Indiana University, Kokomo, 9/14/96.
- ¹⁴ Ennek a kezdeményezésnek szép példája valósult meg 2005 júniusában és novemberében, amikor a nyíregyházi PRIMOM Tanácsadó és Információs Hálózat és Euro Info Centre, valamint a Nyíregyházi Főiskola Könyvtár és Alkalmazott Informatikai Csoportjának két oktatója – Tanyiné Kocsis Anikó és Szerafinné Szabolcsi Ágnes – közös hat órás képzést szervezett *Mikro- és kisvállalkozások információellátása: elektronikus források* címmel. A tanfolyam sikerességét igazolja, hogy Szabolcs-Szatmár-Bereg megye több városában is megrendezik a jövőben.
- ¹⁵ A közkönyvtári szolgálat : az IFLA és az UNESCO fejlesztési irányelvei. 1. függelék. http://www.ki.oszk.hu/szabalyzatok/IFLA_kozkonyvtariszolgalat_iranyelvei.pdf

Irodalom

- Authenticity in a Digital Environment / ed. Council on Library and Information Resources. – Washington, CLIR, 2000. 84 p. <http://www.clir.org/pubs/reports/pub92/pub92.pdf>
- Egy jó tipp ma – biztos üzlet holnap: a jövő profitja. = Az üzlet-társ: Melléklet: Üzleti információ, 2.köt. 5. sz. 1996. 14 p.
- Gyakorlati tudnivalók az Európai Unióról: kézikönyv kis- és középvállalkozóknak. 2. kiad., Budapest, GKM, 2003. 433 p.
- Kiszl Péter: Business – informatikus könyvtáros hallgatóknak. A vállalkozói, üzleti információ oktatása a felsőfokú könyvtárosképzésben = Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 51. köt. 11. sz. 2004. p. 484–494.
- KISZL Péter: Hogyan tovább? Üzleti információszolgáltatás a magyarországi könyvtárakban. = Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 51. köt. 9. sz. 2004. p. 371–378.
- A közkönyvtári szolgálat: az IFLA és az UNESCO fejlesztési irányelvei. Készítette a Philip Gill által vezetett munkacsoport az IFLA Közkönyvtári Szekciójának megbízásából. Fordította Papp István. Könyvtári Intézet, Budapest, 2005. 132 p. http://www.ki.oszk.hu/szabalyzatok/IFLA_kozkonyvtariszolgalat_iranyelvei.pdf
- NOVÁK Teréz: Magyarországi cím- és céginformációs adatbázisok. = Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 44. köt. 3. sz. 1997. p. 91–101.
- SKALICZKI Judit: Az információs esélyegyenlőség és a demokrácia helye: a könyvtár. = Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 50. köt. 9/10. sz. 2003. p. 375–381.
- TENOPIR, Carol: Use and users of electronic library resources: an overview and analysis of recent research studies. Washington, CLIR, 2003. 72 p. <http://www.clir.org/pubs/reports/pub120/contents.html>
- A Vállalkozói Információs Projekt (VIP) záródolgozatai. Szombathely, BDTF könyvtár-informatikai tanszék, 1993.
- WILSON, T. D.: Az üzleti információs igények elemzési eszközei. Tools for the analysis of BI needs. = Aslib Proceedings, 46. köt. 1. sz. 1994. p. 19-23. (Ism.: Orbán Éva = Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 43. köt. 4/5. sz. 1996. p. 205–206.)

Beérkezett: 2006. I. 4-én.

Tanyiné Kocsis Anikó

főiskolai docens – Nyíregyházi Főiskola, Matematika és Informatikai Intézet, Könyvtár és Alkalmazott Informatikai Csoport.
E-mail: kocsisa@zeus.nyf.hu